

Wetenschap

Twitter neemt wetenschap de maat

Hoe invloedrijk is een wetenschappelijk artikel? Sociale media zijn een serieuze aanvulling aan het worden op de traditionele manieren om te tellen hoe vaak een artikel wordt geciteerd.

Van onze verslaggever
Martijn van Calmthout

AMSTERDAM Wiley, Springer, Elsevier: grote wetenschappelijke uitgeverij hebben groeiende belangstelling voor het inzetten van sociale media als Twitter om de wetenschap de maat te nemen. Zogeheten almetrics beginnen een serieuze aanvulling te worden op de traditionele citatie-indices die aangeven hoe vaak een gepubliceerd artikel wordt aangehaald in andere artikelen.

'We hebben met alle grote partijen inmiddels wel een keer aan tafel gezeten', zegt nieuwe-media wetenschapper dr. Paul Groth van de VU. De Amerikaanse uitgever MacMillan ging tot nog toe het verst en begon een nieuw bedrijf, Almetrics.com, dat snel de wetenschap doordringt op basis van water gaande is in online sociale netwerken.

In 2010 was Groth een van de namen onder een internationaal manifest waarin werd opgeroepen om

hedendaagse wetenschap ook op een modernere manier te monitoren: via sociale media, van Twitter tot speciale netwerken. Andere initiatiefnemers kwamen van Wikimedia en het grootste open access-tijdschrift PLOS.

Ruim twee jaar later, zegt de Amsterdamse onderzoeker, is almetrics een serieuze begrip aan het worden. 'De traditionele bibliometrie is te traag en te beperkt. Citaties komen pas na jaren. En het gaat alleen over artikelen. Terwijl er zoveel meer is: boeken, blogs, software, datasets. Nu zie je echte almetrics-tools op de markt komen die de waardering daarvan snel kunnen meten, tips leveren en trends onderkennen.'

Almetrics, onderstreept Groth wel, is een aanvulling op de traditionele methodes om de impact van artikelen via citaties te meten. 'Een tweet over mijn werk weegt natuurlijk niet zo zwaar als een formele referentie. Maar inmiddels is er ook serieuze onderzoek dat laat zien dat er een ver-

Een artikel dat je gewoon kunt aanklikken, is in het voordeel

Paul Groth

Nieuwe-media wetenschapper

band is tussen de intensiteit van het gesprek op sociale media, en belangrijke publicaties in de traditionele zin. Het is het enthousiaste gesprek van de dag bij de koffiemachine, dat

je via Twitter opeens meelustert.'

De grote uitgeverij, verklaart Groth de vlotte opmars van almetrics, hebben niet zozeer belang bij het uitgeven zelf, maar vooral bij het leveren van toegevoegde waarde voor hun gebruikers. 'Snelle indicatoren voor wat er toe doet en wat niet, past helemaal in hun verdienmodel', zegt hij. De technologie van almetrics.com wordt inmiddels ook toegepast op alle tijdschriften van Elsevier.

Andere initiatieven gaan alweer een stap verder. Bijvoorbeeld het nieuwe webdepot Mendelley.com is nadrukkelijk niet alleen een opslag voor gepubliceerde en nog ongepubliceerde artikelen, maar ook een eigen online-gemeenschap van onderzoekers. Mendelley analyseert het aangeleverde materiaal en zoekt naar trends, steekwoorden, verbanden, referenties. Individuele deelnemers krijgen suggesties voor artikelen en onderzoekers die relevant lijken voor wat ze zelf doen. Ook heel intere-

sant, zegt Groth, is de mogelijkheid om te zien wie er je artikelen leest. 'Dat is nog geen citatie, maar toch belangrijke informatie.'

Groth geeft dinsdag een lunchlezing in Amsterdam in het kader van de jaarlijkse Open Access week, die aandacht vraagt voor alternatieven voor de traditionele uitgeverwereld. Al dan niet onder druk stappen steeds meer uitgeverij over op open access; de artikelen zijn dan vrij toegankelijk, de publicatie wordt betaald door auteurs en hun financiers zelf.

Een ontwikkeling die de opkomende almetrics zeker in de kaart speelt, zegt Groth. 'Een artikel dat je gewoon kunt aanklikken zonder betaalmuren of gedoe, is in de context van de sociale media natuurlijk in het voordeel, daar kun je gemakkelijker over twitteren. En het omgekeerde geldt: naarmate waardering via Twitter belangrijker wordt, is het ook belangrijker om je artikelen in open access te publiceren.'